Practical experience in implementing "living history" in Ukraine can be examined through the example of several museums. In particular, the Interactive Museum of Knighthood (Nadvirna), founded in 2022, exhibits recreated armor and weapons. Guests have the opportunity to try on medieval clothing, master archery, and test basic elements of fencing. The "City and Weapons" Museum (Ivano-Frankivsk) began operation in 2024 in the Potocki Palace. It combines a natural exposition with multimedia and touch consoles. In 2025, an interactive performance "Ukrainian Sich Riflemen in the Hospital" was held here, where visitors immersed themselves in the atmosphere of 1915.

Within the project "Dressed in History" (2024), a craft camp was implemented in the National Preserve "Ancient Halych" and a series of interactive costumes of the 12th–13th centuries was created. In addition, the Ethnography Museum in the village of Krylos serves as a platform for hosting ethno-festivals, recreating folk rituals, and conducting masterclasses. The Stepan Bandera Museum of the Liberation Struggle (Ivano-Frankivsk) conducts costumed guided events (for example, about Christmas traditions during wartime events). Based on it, history students undergo internship, testing new formats for presenting exhibits through multimedia. A number of museums in the Ivano-Frankivsk region offer photography services in authentic or reconstructed traditional costumes. This serves as an additional resource for attracting charitable funds for the needs of the Armed Forces of Ukraine.

Tools of "living history" serve as an effective means of modernizing exposition work and educational programs. The use of artifact copies, dramatization, interactivity, and photo zones stimulates the cognitive interest of the audience, transforming museums into modern educational and cultural hubs.

О. Бірьова

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

O. Birova

ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE HISTORICAL AND CULTURAL ENVIRONMENT

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується активним упровадженням цифрових технологій у наукову, освітню та культурну сфери. Одним із найважливіших напрямів технологічних змін є використання штучного інтелекту (ШІ), який відкриває нові можливості для пошуку, опрацювання, систематизації та поширення інформації. В умовах постійного зростання обсягів наукових публікацій, монографій, архівних матеріалів та інших інформаційних ресурсів традиційні методи роботи з джерелами потребують доповнення сучасними цифровими інструментами.

Сьогодні дослідник фізично не завжди має можливість опрацювати весь масив наукової літератури, що стосується певної проблематики. Крім того, значна частина інформаційних ресурсів представлена в цифровому форматі, що зумовлює необхідність використання інтернет-технологій для ефективного пошуку та аналізу матеріалів. У цьому контексті штучний інтелект стає одним із допоміжних інструментів наукової діяльності, сприяючи оптимізації дослідницьких процесів і розширенню доступу до інформації.

Однією з основних функцій ШІ є пошук та узагальнення інформації за визначеною тематикою, допомога в опрацюванні наукових текстів, перекладі, редагуванні

й удосконаленні їхнього стилістичного оформлення. Також ці технології можуть використовуватися для формування дослідницьких запитань, розроблення планів наукових робіт, структурування матеріалу, підготовки презентацій, створення ілюстрацій та відеоконтенту. Водночас можливості штучного інтелекту не обмежуються виконанням окремих технічних завдань. За умови належного використання він може сприяти пошуку нових підходів до інтерпретації історичних подій, вивчення культурних явищ і популяризації історико-культурної спадщини.

Штучний інтелект активно інтегрується в освітні та наукові процеси. Сучасні цифрові платформи, зокрема Canva, Google та Beautiful.ai, пропонують інструменти, які допомагають створювати презентації, навчальні матеріали й візуальний контент. Використання спеціалізованих ШІ-асистентів та агентів дає змогу автоматизувати окремі завдання, адаптувати навчальні матеріали до потреб аудиторії, розробляти тестові завдання та формувати інтерактивні освітні ресурси. Для підготовки фахівців історичного, культурологічного й музейного профілів це створює додаткові можливості поєднання теоретичних знань із практичним використанням цифрових технологій.

Проте застосування штучного інтелекту супроводжується низкою проблем. Згенеровані системами відповіді можуть містити фактичні помилки, недостовірні посилання або некоректні інтерпретації історичних подій. Особливої уваги потребує робота з першоджерелами, персональними даними та інформацією про культурні цінності. Тому використання ШІ має ґрунтуватися на принципах академічної доброчесності, критичного мислення, відповідального ставлення до інформації та обов'язкової перевірки отриманих результатів. Штучний інтелект не повинен замінювати професійну компетентність дослідника, а має виконувати допоміжну функцію в науковій та освітній діяльності.

Отже, штучний інтелект є перспективним інструментом розвитку історико-культурного середовища. Його використання сприяє оптимізації наукових досліджень, удосконаленню музейної комунікації, цифровізації та популяризації культурної спадщини, а також розширенню можливостей сучасної освіти. Ефективність упровадження цих технологій залежить від поєднання цифрових інновацій із науковою обґрунтованістю, професійною відповідальністю та дотриманням принципів академічної доброчесності.

О. Гузік

ІНТЕРАКТИВНА МУЗЕЙНА ЕКСПОЗИЦІЯ ЯК ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

O. Huzik

INTERACTIVE MUSEUM EXHIBITION AS A MEANS OF PRESERVING CULTURAL HERITAGE

У дослідженні розглядається інтерактивна музейна експозиція як сучасний інструмент збереження, інтерпретації й трансляції культурної спадщини. Розглянуто співзв'язок матеріального музейного предмета та його цифрового представлення, визначено роль мультимедійності й інтерактивності у формуванні досвіду відвідувача й актуалізації історичної пам'яті. Інтерактивна музейна експозиція може сприяти збереженню культурної спадщини завдяки поєднанню документування